

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PARLAMENTNÝ INŠTITÚT
Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 02/2016

PRÁVO ÚČASTI POSLANCOV EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA ROKOVANÍ NÁRODNÝCH PARLAMENTOV A ICH VÝBOROV

Vypracovala: Mgr. Natália Švecová, Oddelenie parlamentného výskumu a vzdelávania, Odbor
Parlamentný inštitút K NR SR

Schválil: JUDr. Ľubomír Fajták, riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Október 2016

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autorov.

Anotácia

Cieľom predkladaného materiálu bolo zistiť, ako jednotlivé komory národných parlamentov členských štátov Európskej únie upravujú možnosti zapojenia sa poslancov Európskeho parlamentu do činnosti parlamentov na národnej úrovni. Problematika práva účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov je analyzovaná v troch rovinách, a to ako (1) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu, (2) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu a (3) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu. Okrem uvedeného sú vyhodnotené aj možnosti účasti poslancov Európskeho parlamentu na hlasovaní v týchto orgánoch.

Predkladaná analýza je spracovaná vo forme súhrnných výsledkov porovnania, vrátane štyroch prehľadných tabuliek a troch grafov. Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu je analyzované bližšie, a to uvedením relevantných ustanovení rokovacích poriadkov alebo iných právnych predpisov, ktoré toto právo upravujú.

Kľúčové slová

poslanci Európskeho parlamentu; národné parlamenty; právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov; rokovací poriadok

Obsah

Úvod.....	5
1. Právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov.....	6
1.1 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu.....	11
1.2 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu.....	15
1.3 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu.....	17
Záver.....	19
Bibliografia	21

Úvod

Európsky parlament je jediný priamo volený orgán EÚ zložený zo zástupcov občanov EÚ, ktorých záujmy reprezentuje. Poslanci Európskeho parlamentu (ďalej len „EP“) sú volení na päť rokov vo všeobecných, slobodných a priamych voľbách s tajným hlasovaním. Prvé priame voľby do EP sa konali v roku 1979. Celkový počet poslancov EP nesmie presiahnuť 750 plus predseda EP (tzn. 751) a jednému štátu nemôže byť pridelených menej ako 6 mandátov a viac ako 96 mandátov. V súčasnosti má EP 751 poslancov z 28 členských štátov EÚ, Slovenskú republiku zastupuje v EP 13 poslancov.¹

Právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov je vecou interného usporiadania každého členského štátu EÚ. Niektoré komory parlamentov upravujú túto otázku detailne vo svojich rokovacích poriadkoch príp. zákonoch o výkone mandátu poslanca Európskeho parlamentu. Iné komory parlamentov vytvárajú zvyklosti vyplývajúce zo všeobecnej právnej úpravy účasti iných osôb na schôdzi parlamentu a jeho výborov. A niektoré komory parlamentov túto problematiku nemajú upravenú vôbec.

Cieľom predkladaného materiálu bolo zistiť, ako jednotlivé komory národných parlamentov členských štátov Európskej únie regulujú možnosti zapojenia sa poslancov Európskeho parlamentu do činnosti parlamentov na národnej úrovni. Problematika práva účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov je analyzovaná v troch rovinách, a to ako (1) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu, (2) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu a (3) právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu. Okrem uvedeného sú vyhodnotené aj možnosti účasti poslancov Európskeho parlamentu na hlasovaní v týchto orgánoch.

Predkladaná analýza je spracovaná vo forme súhrnných výsledkov porovnania, vrátane štyroch prehľadných tabuliek a troch grafov. Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu je analyzované bližšie, a to uvedením relevantných ustanovení rokovacích poriadkov alebo iných právnych predpisov, ktoré toto právo explicitne upravujú.

¹ Európsky parlament. *Organizácia*. [online]. Dostupné na: <<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/sk/20150201PVL00010/Organiz%C3%A1cia>>, overené 29.9.2016

1. Právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov

Cieľom predkladaného materiálu bolo zistiť, ako jednotlivé komory národných parlamentov členských štátov Európskej únie regulujú možnosti zapojenia sa poslancov Európskeho parlamentu do činnosti parlamentov na národnej úrovni. Výsledná analýza je vytvorená na báze kombinácie troch primárnych zdrojov informácií. Údaje boli čerpané z dotazníka, na ktorý v júni 2014 odpovedali pracovníci kancelárií národných parlamentov prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD).² Inšpiráciu pri vyhodnotení odpovedí na tento dotazník nám poskytla štúdia Európskeho parlamentu z októbra 2014 zameraná práve na právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov.³ Takto zozbierané informácie sme sa rozhodli overiť a aktualizovať prostredníctvom e-mailovej komunikácie so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente realizovanej v septembri 2016.

Spomedzi 41 komôr národných parlamentov sme odpovede získali z **36 komôr**, pričom v **20 prípadoch** z nich sú informácie **aktualizované k 28. septembru 2016**. Vo zvyšných 16 prípadoch sme vychádzali z informácií z júna 2014. A pre úplnosť dodávame, že 5 komôr parlamentov odpoveď neposkytlo. Bližšie informácie sú uvedené v tabuľke č. 1 nižšie.

Výsledky analýzy sme sa rozhodli prezentovať vo forme kľúčových zistení, štyroch súhrnných tabuliek a troch grafov. Prvá tabuľka sa venuje právu účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov podľa jednotlivých komôr parlamentu. Druhá tabuľka prináša prehľad k problematike práva poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu. Tretia tabuľka obsahuje informácie o práve poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu. A štvrtá tabuľka sa venuje právu poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu.

KLÚČOVÉ ZISTENIA

I. právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu

- spomedzi 36 komôr národných parlamentov **6 komôr** explicitne umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu;

² European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). ECPRD request no. 2573: *UPDATE: Participation of MEPs in Sitings of National Parliaments*, 10.06.2014. [online]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>>

³ European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-_FINAL.pdf>, overené 29.9.2016

- tento model uplatňuje Bulharsko (Národné zhromaždenie), Holandsko (Poslanecká snemovňa), Litva (Parlament), Maďarsko (Národné zhromaždenie), Rakúsko (Národná rada) a Rakúsko (Spolková rada);
- v bulharskom Národnom zhromaždení toto právo upravuje rokovací poriadok, v Litve je táto problematika regulovaná v zákone o výkone mandátu poslanca Európskeho parlamentu, v Maďarsku ide o zákon o právnom postavení maďarských poslancov Európskeho parlamentu a o uznesenie k niektorým ustanoveniam rokovacieho poriadku a v Rakúsku v oboch komorách toto právo regulujú rokovacie poriadky;
- v **Litve** ide o úplné právo vystúpiť v rozprave na schôdzi parlamentu, a to **bez ohľadu na tému rokovania** – poslanec Európskeho parlamentu má právo so súhlasom parlamentu vystúpiť na schôdzi parlamentu a klásť otázky spravodajcom a vedľajším spravodajcom;
- v **ostatných 5 prípadoch** ide o právo viazané na tému rokovania tzn. poslanci Európskeho parlamentu môžu vystúpiť len v prípadoch, **ak sa prerokujú záležitosti Európskej únie**;
- Bulharsko a holandská Poslanecká snemovňa ešte navyše upravujú, že vystúpenie je možné len v špecifických prípadoch prerokovania záležitostí EÚ (napr. len na výročnej schôdzi parlamentu k tejto téme alebo len k návrhu stanoviska pred rokovaním Európskej rady);
- v Rakúsku došlo k legislatívnym zmenám v tejto oblasti len nedávno, a to v roku 2015;
- výnimkou z vyššie uvedeného je belgická Poslanecká snemovňa, kde poslanci Európskeho parlamentu v princípe nemajú právo vystúpiť na schôdzi Poslaneckej snemovne, avšak existujú precedensy, kedy poslanci Európskeho parlamentu prezentovali na schôdzi Poslaneckej snemovne správy v mene zmiešaného výboru pre európske záležitosti, ktorý pozostáva z poslancov národného parlamentu a z poslancov EP;
- okrem belgickej výnimky existujú aj ďalšie komory národných parlamentov (napr. chorvátsky parlament, nemecká Spolková rada, či cyperský parlament), kde môžu byť v tejto veci použité všeobecné ustanovenia o účasti iných osôb na schôdzi napr. na základe pozvania, so súhlasom parlamentu alebo so súhlasom predsedu parlamentu;
- v žiadnom z analyzovaných prípadov poslanci Európskeho parlamentu nemajú právo hlasovať na schôdzi národného parlamentu;
- v texte nižšie sú uvedené neoficiálne pracovné preklady relevantných ustanovení rokovacích poriadkov a ďalších právnych predpisov z uvedených 6 komôr parlamentov;

II. právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu

- spomedzi 36 komôr národných parlamentov **25 komôr** explicitne umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu;

- tento model uplatňuje Belgicko (Poslanecká snemovňa), Bulharsko (Národné zhromaždenie), Česká republika (Poslanecká snemovňa), Česká republika (Senát), Estónsko (Parlament), Francúzsko (Národné zhromaždenie), Grécko (Parlament), Holandsko (Poslanecká snemovňa), Holandsko (Senát), Chorvátsko (Parlament), Írsko (obe komory parlamentu), Litva (Parlament), Lotyšsko (Parlament), Luxembursko (Poslanecká snemovňa), Maďarsko (Národné zhromaždenie), Nemecko (Spolkový snem), Poľsko (Sejm), Portugalsko (Republikové zhromaždenie), Rakúsko (Národná rada), Rakúsko (Spolková rada), Slovensko (Národná rada), Slovinsko (Národné zhromaždenie), Taliansko (Poslanecká snemovňa) a Taliansko (Senát);
- v niektorých z uvedených komôr parlamentov je však právo vystúpiť v rozprave podmienené pozvaním zo strany príslušného výboru alebo jeho súhlasom (napr. Chorvátsko, Lotyšsko, talianska Poslanecká snemovňa);
- v belgickej Poslaneckej snemovni majú poslanci Európskeho parlamentu aj právo hlasovať, nakoľko sú právoplatnými členmi zmiešaného výboru pre európske záležitosti zloženého z 10 poslancov Poslaneckej snemovne a 10 poslancov Európskeho parlamentu;

III. právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu

- spomedzi 36 komôr národných parlamentov **19 komôr** umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu;
- tento model uplatňuje Belgicko (Poslanecká snemovňa), Bulharsko (Národné zhromaždenie), Česká republika (Poslanecká snemovňa), Česká republika (Senát), Holandsko (Poslanecká snemovňa), Holandsko (Senát), Chorvátsko (Parlament), Írsko (obe komory parlamentu), Litva (Parlament), Lotyšsko (Parlament), Luxembursko (Poslanecká snemovňa), Maďarsko (Národné zhromaždenie), Poľsko (Sejm), Rakúsko (Národná rada), Rakúsko (Spolková rada), Slovinsko (Národné zhromaždenie), Taliansko (Poslanecká snemovňa) a Taliansko (Senát);
- v niektorých z uvedených komôr parlamentov je však právo vystúpiť v rozprave podmienené pozvaním zo strany príslušného výboru alebo jeho súhlasom (napr. Chorvátsko, Lotyšsko, talianska Poslanecká snemovňa).

Právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov

Parlament (komora parlamentu)	Schôdza (plenárna)		Výbor pre európske záležitosti		Ostatné výbory		Poznámka
	Účast' v rozprave	Hlasovanie	Účast' v rozprave	Hlasovanie	Účast' v rozprave	Hlasovanie	
Belgicko (Poslanecká snemovňa)	NIE	NIE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	september 2016
Belgicko (Senát) ¹	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Bulharsko (Národné zhromaždenie)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Cyprus (Snemovňa reprezentantov)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Česká republika (Poslanecká snemovňa)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Česká republika (Senát)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Dánsko (Parlament)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Estónsko (Parlament)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	NIE	NIE	september 2016
Fínsko (Parlament)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Francúzsko (Národné zhromaždenie)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	NIE	NIE	september 2016
Francúzsko (Senát)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Grécko (Parlament)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Holandsko (Poslanecká snemovňa)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Holandsko (Senát)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Chorvátsko (Parlament)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Írsko (obe komory parlamentu)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Litva (Parlament)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Lotyšsko (Parlament)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Luxembursko (Poslanecká snemovňa)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Maďarsko (Národné zhromaždenie)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Malta (Parlament)	X	X	X	X	X	X	neodpovedali
Nemecko (Spolková rada)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Nemecko (Spolkový snem)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Poľsko (Sejm)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Poľsko (Senát)	X	X	X	X	X	X	nedopovedali

Portugalsko (Republikové zhromaždenie)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Rakúsko (Národná rada)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Rakúsko (Spolková rada)	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Rumunsko (Poslanecká snemovňa)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Rumunsko (Senát)	X	X	X	X	X	X	neodpovedali
Slovensko (Národná rada)	NIE ⁱⁱ	NIE	ÁNO	NIE	NIE ⁱⁱⁱ	NIE	september 2016
Slovinsko (Národná rada)	X	X	X	X	X	X	neodpovedali
Slovinsko (Národné zhromaždenie)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	september 2016
Spojené kráľovstvo (Snemovňa lordov)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	jún 2014
Spojené kráľovstvo (Snemovňa ľudu)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Španielsko (Kongres)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Španielsko (Senát)	X	X	X	X	X	X	neodpovedali
Švédsko (Parlament)	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	september 2016
Taliansko (Poslanecká snemovňa)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014
Taliansko (Senát)	NIE	NIE	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	jún 2014

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente (28. september 2016)

ⁱ Belgicko (Senát) – 10 senátori sú členmi federálneho zmiešaného výboru pre európske záležitosti, ktorý je zložený z 10 poslancov Poslaneckej snemovne, 10 senátorov a 10 poslancov Európskeho parlamentu

ⁱⁱ Slovensko (Národná rada) – explicitne nie, so súhlasom NR SR áno (§ 21 ods. 1 rokovacieho poriadku)

ⁱⁱⁱ Slovensko (Národná rada) – explicitne nie, so súhlasom výboru áno

1.1 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu

Graf č. 1
Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

Tabuľka č. 2
Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave NA SCHÔDZI NÁRODNÉHO PARLAMENTU	
ÁNO	NIE
Bulharsko (Národné zhromaždenie) Holandsko (Poslanecká snemovňa) Litva (Parlament) Maďarsko (Národné zhromaždenie) Rakúsko (Národná rada) Rakúsko (Spolková rada)	Belgicko (Poslanecká snemovňa) Belgicko (Senát) Cyprus (Snemovňa reprezentantov) Česká republika (Poslanecká snemovňa) Česká republika (Senát) Dánsko (Parlament) Estónsko (Parlament) Fínsko (Parlament) Francúzsko (Národné zhromaždenie) Francúzsko (Senát)

	Grécko (Parlament) Holandsko (Senát) Chorvátsko (Parlament) Írsko (obe komory parlamentu) Lotyšsko (Parlament) Luxembursko (Poslanecká snemovňa) Nemecko (Spolková rada) Nemecko (Spolkový snem) Poľsko (Sejm) Portugalsko (Republikové zhromaždenie) Rumunsko (Poslanecká snemovňa) Slovensko (Národná rada)* Slovinsko (Národné zhromaždenie) Spojené kráľovstvo (Snemovňa lordov) Spojené kráľovstvo (Snemovňa ľudu) Španielsko (Kongres) Švédsko (Parlament) Taliansko (Poslanecká snemovňa) Taliansko (Senát)
--	--

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sittings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

* Slovensko (Národná rada) – explicitne nie, so súhlasom NR SR áno (§ 21 ods. 1 rokovacieho poriadku)

1) Bulharsko (Národné zhromaždenie)

Rokovací poriadok (vybrané ustanovenia; neoficiálny pracovný preklad)

Jedenásta časť

Parlamentný dohľad a kontrola záležitostí Európskej únie

Článok 122. Národné zhromaždenie môže vypočúť predsedu vlády vo veci návrhu stanoviska Bulharskej republiky pred blížiacimi sa zasadnutiami Európskej rady.

Článok 124. Rada ministrov musí v súlade s čl. 105 ods. 4 ústavy na začiatku každého šesťmesačného obdobia predsedníctva v Rade Európskej únie podať Národnému zhromaždeniu správu o účasti Bulharskej republiky na rozhodovacom procese v Európskej únii počas predchádzajúceho predsedníctva a o prioritách Bulharskej republiky počas aktuálneho predsedníctva. Národné zhromaždenie vypočuje v tejto veci správu predsedu vlády.

Článok 125. (3) Poslanci Európskeho parlamentu za Bulharskú republiku sa môžu bez možnosti účasti na hlasovaní zúčastniť schôdzí Národného zhromaždenia podľa článkov 122 a 124.⁴

⁴ Rokovací poriadok Národného zhromaždenia Bulharskej republiky je v anglickom jazyku dostupný on-line Dostupné na: <<http://www.parliament.bg/en/rulesoftheorganisations>>, overené 29.09.2016

2) Holandsko (Poslanecká snemovňa)

Poslanci Európskeho parlamentu môžu počas výročnej schôdze Poslaneckej snemovne na tému záležitostí Európskej únie požiadať o účasť v rozprave.⁵

3) Litva (Parlament)

Zákon č. IX-2025 zo 17. februára 2004 o postavení a podmienkach výkonu mandátu poslancov Európskeho parlamentu zvolených na území Litovskej republiky (vybrané ustanovenia; neoficiálny pracovný preklad)

Článok 3. Práva poslanca Európskeho parlamentu v Litovskej republike

Poslanec Európskeho parlamentu má právo:

3) so súhlasom parlamentu vystúpiť na schôdzi parlamentu a klásť otázky spravodajcom a vedľajším spravodajcom;⁶

4) Maďarsko (Národné zhromaždenie)

Podľa zákona LVII. z roku 2004 o právnom postavení maďarských poslancov Európskeho parlamentu poslanci Európskeho parlamentu, ktorí získali svoj mandát v Maďarsku, sa môžu zúčastniť a vystúpiť na schôdzi Národného zhromaždenia len v prípadoch, ak sa prerokujú záležitosti Európskej únie.

Podrobnosti upravuje § 35 ods. 2 uznesenia č. 10/2014 o niektorých ustanoveniach rokovacieho poriadku stanovujúc, že poslanec Európskeho parlamentu z Maďarska sa môže prihlásiť do všeobecnej rozpravy k bodom programu schôdze vzťahujúcim sa k záležitostiam Európskej únie, a to buď priamo alebo prostredníctvom predsedu poslaneckého klubu, buď písomne pred otvorením rokovacieho dňa, alebo stlačením tlačidla počas rozpravy. V tejto veci sa berie do úvahy veľkosť poslaneckého klubu a poradie nezávislých poslancov. Rečnický čas dotknutého poslanca Európskeho parlamentu sa započítava do rečnického času prideleného príslušnému poslaneckému klubu, ak bola jeho prihláška do rozpravy podaná prostredníctvom

⁵ European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). ECPRD request no. 2573: *UPDATE: Participation of MEPs in Sitings of National Parliaments*, 10.06.2014. [online]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>>

⁶ Zákon č. IX-2025 zo 17. februára 2004 o postavení a podmienkach výkonu mandátu poslancov Európskeho parlamentu zvolených na území Litovskej republiky je v anglickom jazyku dostupný on-line Dostupné na: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=228269&p_query=Law%20on%20the%20Status%20and%20working%20conditions%20of%20the%20members%20of%20the%20European%20Parliament%20elected%20in%20the%20Republic%20of%20Lithuania%20&p_tr2=2>, overené 29.09.2016

predsedu poslaneckého klubu. Ak sa poslanec Európskeho parlamentu prihlásil do rozpravy priamo, je mu pridelený taký rozsah rečníckeho času ako nezávislému poslancovi.⁷

5) Rakúsko (Národná rada)

V roku 2015 boli novelizované rokovacie poriadky oboch komôr parlamentu, pričom došlo k rozšíreniu práv účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní rakúskeho parlamentu.

V prípade Národnej rady sa poslanci Európskeho parlamentu môžu zúčastniť a vystúpiť na schôdzi Národnej rady a jej výborov len v prípadoch, ak sa prerokávajú záležitosti Európskej únie. Ich účasť má len konzultatívny charakter, a teda sa nemôžu zúčastniť na hlasovaní.⁸

6) Rakúsko (Spolková rada)

Podľa §13b ods. 4 rokovacieho poriadku môže predseda Spolkovej rady po konzultácii s poslaneckým grémiom umožniť poslancom Európskeho parlamentu zvoleným v Rakúsku vystúpiť v rozpravách na schôdzach Spolkovej rady alebo jej výborov v prípade, ak sa prerokávajú záležitosti Európskej únie. V tomto prípade môže predseda Spolkovej rady po konzultácii s poslaneckým grémiom stanoviť dĺžku trvania a formu výkonu práva vystúpiť v rozprave. Rovnako ako v prípade Národnej rady, ani v prípade Spolkovej rady, poslanci Európskeho parlamentu nemajú právo hlasovať.⁹

⁷ Uznesenie Národného zhromaždenia Maďarska č. 10/2014 o niektorých ustanoveniach rokovacieho poriadku je v anglickom jazyku dostupné on-line Dostupné na:

<<http://www.parlament.hu/documents/125505/138409/Resolution+on+certain+provisions+of+the+Rules+of+Procedure/968f2e08-f740-4241-a87b-28e6dc390407>>, overené 29.09.2016

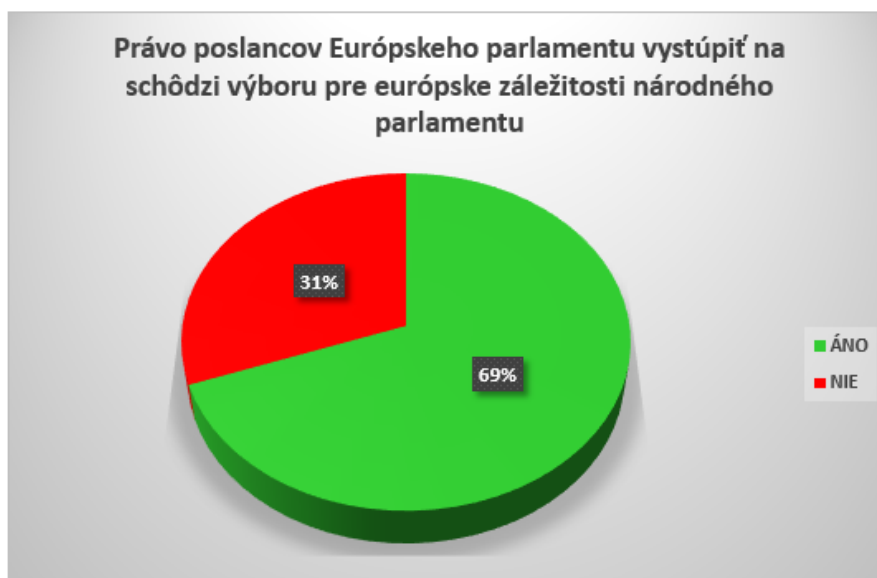
⁸ E-mailová komunikácia stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente (28. september 2016)

⁹ E-mailová komunikácia stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente (28. september 2016)

1.2 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu

Graf č. 2

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sittings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

Tabuľka č. 3

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi výboru pre európske záležitosti národného parlamentu

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave NA SCHÔDZI VÝBORU PRE EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI NÁRODNÉHO PARLAMENTU	
ÁNO	NIE
Belgicko (Poslanecká snemovňa)* Bulharsko (Národné zhromaždenie) Česká republika (Poslanecká snemovňa) Česká republika (Senát) Estónsko (Parlament) Francúzsko (Národné zhromaždenie) Grécko (Parlament) Holandsko (Poslanecká snemovňa) Holandsko (Senát)	Belgicko (Senát) Cyprus (Snemovňa reprezentantov) Dánsko (Parlament) Fínsko (Parlament) Francúzsko (Senát) Nemecko (Spolková rada) Rumunsko (Poslanecká snemovňa) Spojené kráľovstvo (Snemovňa lordov) Spojené kráľovstvo (Snemovňa ľudu)

Chorvátsko (Parlament) Írsko (obe komory parlamentu) Litva (Parlament) Lotyšsko (Parlament) Luxembursko (Poslanecká snemovňa) Maďarsko (Národné zhromaždenie) Nemecko (Spolkový snem) Poľsko (Sejm) Portugalsko (Republikové zhromaždenie) Rakúsko (Národná rada) Rakúsko (Spolková rada) Slovensko (Národná rada) Slovinsko (Národné zhromaždenie) Taliansko (Poslanecká snemovňa) Taliansko (Senát)	Španielsko (Kongres) Švédsko (Parlament)
--	---

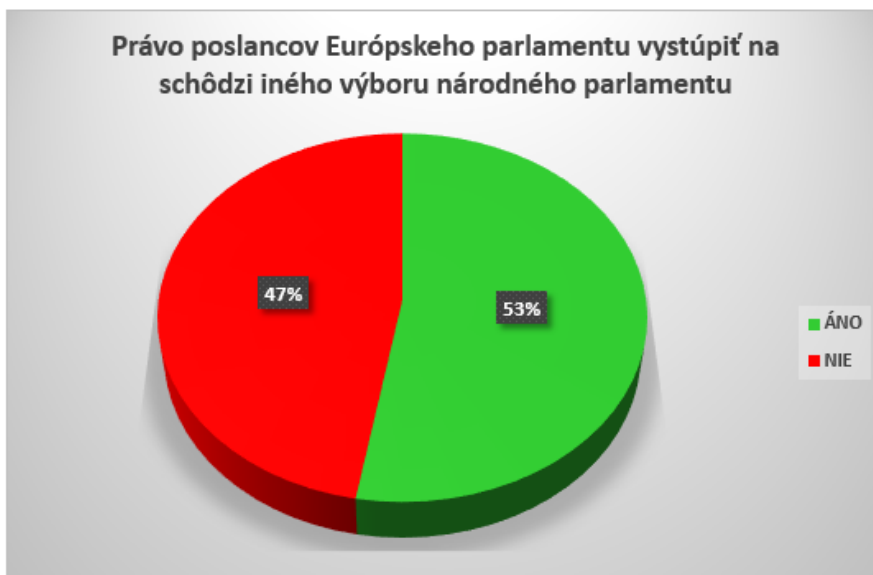
Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

* *Belgicko (Poslanecká snemovňa) – poslanci Európskeho parlamentu majú aj právo hlasovať na schôdzi zmiešaného výboru pre európske záležitosti zloženého z 10 poslancov Poslaneckej snemovne a 10 poslancov EP a na schôdzi federálneho zmiešaného výboru pre európske záležitosti, ktorý je zložený z 10 poslancov Poslaneckej snemovne, 10 senátorov a 10 poslancov Európskeho parlamentu*

1.3 Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu

Graf č. 3

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

Tabuľka č. 4

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi iného výboru národného parlamentu

Právo poslancov Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave NA SCHÔDZI INÉHO VÝBORU PARLAMENTU	
ÁNO	NIE
Belgicko (Poslanecká snemovňa)	Belgicko (Senát)
Bulharsko (Národné zhromaždenie)	Cyprus (Snemovňa reprezentantov)
Česká republika (Poslanecká snemovňa)	Dánsko (Parlament)
Česká republika (Senát)	Estónsko (Parlament)
Holandsko (Poslanecká snemovňa)	Fínsko (Parlament)
Holandsko (Senát)	Francúzsko (Národné zhromaždenie)
Chorvátsko (Parlament)	Francúzsko (Senát)
Írsko (obe komory parlamentu)	Grécko (Parlament)
Litva (Parlament)	Nemecko (Spolková rada)
Lotyšsko (Parlament)	Nemecko (Spolkový snem)

Luxembursko (Poslanecká snemovňa) Maďarsko (Národné zhromaždenie) Poľsko (Sejm) Rakúsko (Národná rada) Rakúsko (Spolková rada) Slovinsko (Národné zhromaždenie) Taliansko (Poslanecká snemovňa) Taliansko (Senát)	Portugalsko (Republikové zhromaždenie) Rumunsko (Poslanecká snemovňa) <i>Slovensko (Národná rada)*</i> Spojené kráľovstvo (Snemovňa lordov) Spojené kráľovstvo (Snemovňa ľudu) Španielsko (Kongres) Švédsko (Parlament)
--	---

Zdroj: autorka na základe informácií z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sittings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.euoparl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf> a na základe e-mailovej komunikácie stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente

* *Slovensko (Národná rada) – explicitne nie, so súhlasom výboru áno*

Záver

Cieľom predkladaného materiálu bolo zistiť, ako jednotlivé komory národných parlamentov členských štátov Európskej únie regulujú **možnosti zapojenia sa poslancov Európskeho parlamentu do činnosti parlamentov na národnej úrovni**. Výsledná analýza je vytvorená na báze kombinácie troch primárnych zdrojov informácií. Údaje boli čerpané z dotazníka, na ktorý v júni 2014 odpovedali pracovníci kancelárií národných parlamentov prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD).¹⁰ Inšpiráciu pri vyhodnotení odpovedí na tento dotazník nám poskytla štúdia Európskeho parlamentu z októbra 2014 zameraná práve na právo účasti poslancov Európskeho parlamentu na rokovaní národných parlamentov a ich výborov.¹¹ Takto zozbierané informácie sme sa rozhodli overiť a aktualizovať prostredníctvom e-mailovej komunikácie so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente realizovanej v septembri 2016.

Spomedzi 41 komôr národných parlamentov sme odpovede získali z **36 komôr**, pričom v **20 prípadoch** z nich sú informácie **aktualizované k 28. septembru 2016**. Vo zvyšných 16 prípadoch sme vychádzali z informácií z júna 2014. A pre úplnosť dodávame, že 5 komôr parlamentov odpoveď neposkytlo.

Spomedzi 36 komôr národných parlamentov **6 komôr** explicitne **umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave na schôdzi národného parlamentu**. Tento model uplatňuje **Bulharsko** (Národné zhromaždenie), **Holandsko** (Poslanecká snemovňa), **Litva** (Parlament), **Maďarsko** (Národné zhromaždenie), **Rakúsko** (Národná rada) a **Rakúsko** (Spolková rada). V bulharskom Národnom zhromaždení toto právo upravuje rokovací poriadok, v Litve je táto problematika regulovaná v zákone o výkone mandátu poslanca Európskeho parlamentu, v Maďarsku ide o zákon o právnom postavení maďarských poslancov Európskeho parlamentu a o uznesenie k niektorým ustanoveniam rokovacieho poriadku a v Rakúsku v oboch komorách toto právo regulujú rokovacie poriadky. V **Litve** ide o úplné právo vystúpiť v rozprave na schôdzi parlamentu, a to bez ohľadu na tému rokovania – poslanec Európskeho parlamentu má právo so súhlasom parlamentu vystúpiť na schôdzi parlamentu a klásť otázky spravodajcom a vedľajším spravodajcom. **V ostatných 5 prípadoch** ide o právo viazané na tému rokovania tzn. poslanci Európskeho parlamentu môžu vystúpiť len v prípadoch, ak sa prerokávajú záležitosti Európskej únie. Bulharsko a holandská Poslanecká snemovňa ešte navyše upravujú, že vystúpenie je možné len v špecifických prípadoch prerokovania záležitostí EÚ (napr. len na výročnej schôdzi parlamentu k tejto téme alebo len k návrhu stanoviska pred rokovaním Európskej rady). Výnimkou z vyššie uvedeného je belgická Poslanecká snemovňa, kde poslanci Európskeho parlamentu v princípe nemajú právo vystúpiť na schôdzi Poslaneckej snemovne, avšak existujú precedensy, kedy poslanci Európskeho parlamentu prezentovali na schôdzi Poslaneckej snemovne správy v mene zmiešaného výboru

¹⁰ European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). ECPRD request no. 2573: *UPDATE: Participation of MEPs in Sitings of National Parliaments*, 10.06.2014. [online]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>>

¹¹ z European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf>

pre európske záležitosti, ktorý pozostáva z poslancov národného parlamentu a z poslancov EP. Okrem belgickej výnimky existujú aj ďalšie komory národných parlamentov (napr. chorvátsky parlament, nemecká Spolková rada, či cyperský parlament), kde môžu byť v tejto veci použité všeobecné ustanovenia o účasti iných osôb na schôdzi napr. na základe pozvania, so súhlasom parlamentu alebo so súhlasom predsedu parlamentu. V žiadnom z analyzovaných prípadov poslanci Európskeho parlamentu **nemajú právo hlasovať** na schôdzi národného parlamentu.

Spomedzi 36 komôr národných parlamentov **25 komôr** explicitne umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave **na schôdzi výboru pre európske záležitosti** národného parlamentu. Tento model uplatňuje Belgicko (Poslanecká snemovňa), Bulharsko (Národné zhromaždenie), Česká republika (Poslanecká snemovňa), Česká republika (Senát), Estónsko (Parlament), Francúzsko (Národné zhromaždenie), Grécko (Parlament), Holandsko (Poslanecká snemovňa), Holandsko (Senát), Chorvátsko (Parlament), Írsko (obe komory parlamentu), Litva (Parlament), Lotyšsko (Parlament), Luxembursko (Poslanecká snemovňa), Maďarsko (Národné zhromaždenie), Nemecko (Spolkový snem), Poľsko (Sejm), Portugalsko (Republikové zhromaždenie), Rakúsko (Národná rada), Rakúsko (Spolková rada), Slovensko (Národná rada), Slovinsko (Národné zhromaždenie), Taliansko (Poslanecká snemovňa) a Taliansko (Senát). V niektorých z uvedených komôr parlamentov je však právo vystúpiť v rozprave podmienené pozvaním zo strany príslušného výboru alebo jeho súhlasom (napr. Chorvátsko, Lotyšsko, talianska Poslanecká snemovňa). V belgickej Poslaneckej snemovni majú poslanci Európskeho parlamentu aj právo hlasovať, nakoľko sú právoplatnými členmi zmiešaného výboru pre európske záležitosti zloženého z 10 poslancov Poslaneckej snemovne a 10 poslancov Európskeho parlamentu.

Spomedzi 36 komôr národných parlamentov **19 komôr** umožňuje poslancom Európskeho parlamentu vystúpiť v rozprave **na schôdzi iného výboru národného parlamentu**. Tento model uplatňuje Belgicko (Poslanecká snemovňa), Bulharsko (Národné zhromaždenie), Česká republika (Poslanecká snemovňa), Česká republika (Senát), Holandsko (Poslanecká snemovňa), Holandsko (Senát), Chorvátsko (Parlament), Írsko (obe komory parlamentu), Litva (Parlament), Lotyšsko (Parlament), Luxembursko (Poslanecká snemovňa), Maďarsko (Národné zhromaždenie), Poľsko (Sejm), Rakúsko (Národná rada), Rakúsko (Spolková rada), Slovinsko (Národné zhromaždenie), Taliansko (Poslanecká snemovňa) a Taliansko (Senát). V niektorých z uvedených komôr parlamentov je však právo vystúpiť v rozprave podmienené pozvaním zo strany príslušného výboru alebo jeho súhlasom (napr. Chorvátsko, Lotyšsko, talianska Poslanecká snemovňa).

Bibliografia

1. E-mailová komunikácia stálej zástupkyne NR SR pri Európskom parlamente so stálymi zástupcami národných parlamentov pri Európskom parlamente (28. september 2016)
2. European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD). ECPRD request no. 2573: *UPDATE: Participation of MEPs in Sitings of National Parliaments*, 10.06.2014. [online]. Dostupné na: <<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/pub/about.do>>
3. European Parliament. Spotlight on Parliaments in Europe (no. 1 – October 2014): *Participation rights of MEPs in Sitings of National Parliaments*, október 2014 [online]. Dostupné na: <http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/0e4efba3-25bc-4392-be91-d889f7d5f7a6/N1-2014_Oct_-_Spotlight_-FINAL.pdf>, overené 29.9.2016
4. Európsky parlament. *Organizácia*. [online]. Dostupné na: <<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/sk/20150201PVL00010/Organiz%C3%A1cia>>, overené 29.9.2016
5. Rokovací poriadok Národného zhromaždenia Bulharskej republiky [online]. Dostupné na: <<http://www.parliament.bg/en/rulesoftheorganisations>>, overené 29.09.2016
6. Uznesenie Národného zhromaždenie Maďarska č. 10/2014 o niektorých ustanoveniach rokovacieho poriadku je v anglickom jazyku dostupné [online]. Dostupné na: <<http://www.parlament.hu/documents/125505/138409/Resolution+on+certain+provisions+of+the+Rules+of+Procedure/968f2e08-f740-4241-a87b-28e6dc390407>>, overené 29.09.2016
7. Zákon č. IX-2025 zo 17. februára 2004 o postavení a podmienkach výkonu mandátu poslancov Európskeho parlamentu zvolených na území Litovskej republiky [online]. Dostupné na: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=228269&p_query=Law%20on%20the%20Status%20and%20working%20conditions%20of%20the%20members%20of%20the%20European%20Parliament%20elected%20in%20the%20Republic%20of%20Lithuania%20&p_tr2=2>, overené 29.09.2016

Bratislava 18. októbra 2016